

PREMIS
GESTIÓ CULTURAL 2025

FESTIVAL RIZOMES

Rizomes: un festival ecosistèmic arrelat a la natura

Rizomes és un festival que neix i mor cada any en una plantació de pollancre a la Celler de Ter. Un espai cultural efímer, on el joc i l'experimentació col·lectiva ocupen el centre, i on es busquen tant noves com antigues maneres de fer.

Rizomes neix per i per a un espai molt concret. La plantació, situada a la vora del riu Ter i configurada en una retícula de 5x5 metres, es converteix en el tauler de joc inicial. És aquí on la música, les arts visuals i l'arquitectura es posen en diàleg, transformant l'espai en un ecosistema artístic efímer que desapareix després de dos dies sense deixar traça. Fidels a l'arrel de tija múltiple que dona nom al projecte, el festival es concep com un ecosistema artístic sense jerarquies: no existeixen caps de cartell que eclipsin la resta. L'objectiu és crear, dins l'espai singular de la plantació, una xarxa d'intervencions artístiques interdependents que es reforcin i dialoguin entre si. Cada proposta artística, ja sigui musical, visual o arquitectònica, pren sentit en relació amb les altres.

Rizomes situa la creació col·lectiva al centre, sostinguda per una comunitat fluctuant

d'artistes, arquitectes, dissenyadors, músics i gestors culturals. Aquest esperit experimental i col·laboratiu converteix el festival en un projecte viu, canviant i profundament arrelat al territori i les persones que el conformen.

La intel·ligència de la natura

El festival es construeix des de zero en cada edició, i cada decisió parteix del diàleg amb l'entorn. Els pollancres adults esdevenen pilars per sostenir una taula, un tendal o un llum. El sistema de reg per inundació es transforma en la xarxa d'aigua que abasteix dutxes i aigüeres. El sòl mateix actua com un organisme viu capaç de metabolitzar les restes orgàniques dels assistents. Cada element viu de l'entorn és reinterpretat com a infraestructura cultural, amb solucions que són alhora funcionals, creatives i respectuoses amb el medi ambient. La sostenibilitat és a l'origen mateix del projecte. El fet d'enmarcar-nos en un espai rural en funcionament fa que totes les decisions que prenem les haguem de consultar amb la natura. Ens guia un desig de fer les coses amb intel·ligència i senzillesa, valorant que la natura té moltes respostes als problemes que se'ns plantegen com a festival i com a societat.

Cultura amb arrels de futur

Rizomes acull unes 1.800 persones —entre públic, artistes i equip— que conviuen en un festival d'acampada de dos dies. Els qui hi arriben troben una alternativa als grans festivals massius: aquí prima la proximitat, la col·laboració i la sensació de formar part d'un experiment col·lectiu en equilibri amb l'entorn.

Rizomes es concep com un festival ecosistèmic: una creació que dialoga amb un espai viu i amb els processos naturals, però també amb un paisatge profundament humà, modelat per la silvicultura. És en aquest encreuament —entre allò cultural i allò natural, entre allò humà i allò no humà— on el festival troba la seva raó de ser.

Creiem que, en un món al límit del col·lapse, és urgent aturar-se, escoltar i mirar-nos en el mirall que ens ofereix la natura. Rizomes proposa un camí: projectar-nos col·lectivament cap a un futur més conscient, respectuós i arrelat a través de l'experiència artística.

Bones pràctiques

Per a nosaltres, els festivals s'han de definir com a equilibri harmoniós entre la lliure expressió humana, la promoció de la cultura i la protecció mediambiental. Rizomes és un esdeveniment cultural, que es du a terme en una explotació agrícola, i per tant ha de respectar les lògiques de la natura. Treballem per assolir una qualitat que no es mesura únicament en termes artístics, sinó també en termes socials, ecològics i humans, situant la cultura al servei de la comunitat i del territori.

Sostenibilitat ecològica

El festival integra la sostenibilitat ambiental com a eix transversal amb la voluntat de reduir l'impacte ecològic i generar pràctiques que puguin esdevenir referents:

- **Respecte pel bosc:** el fet de dur a terme el festival en una plantació agrària obliga a deixar l'entorn igual o millor de com estava prèviament, amb la fi que l'activitat cultural pugui conviure amb l'activitat agrària. A diferència d'altres festivals, l'endemà no hi ha imatges de deixalles, plàstics o campaments abandonats, sinó un espai net i cuidat.

- **Regeneració del bosc:** a l'edició més recent, cada assistent va rebre cent grams en llavors, i col·lectivament es van plantar milers de llavors al voltant del terreny. Aquesta acció col·laborativa compensa l'impacte d'acollir dues mil persones en un espai natural, ajudant a restaurar i millorar la fertilitat del bosc.
- **Infraestructures sostenibles:** la construcció i reutilització d'infraestructures es realitza amb materials reciclats o provinents del bosc. Un cas destacat és el forn elaborat amb terra del bosc, en ús des de fa dues edicions, que serveix per a la preparació d'aliments; o la construcció de les barres, que es fa amb la fusta i bambú de la plantació. Les estructures es reaprofiten any rere any, i en cas de no poder-se utilitzar íntegrament, se'n reciclen els materials.
- **Conversió de residus en fertilitzants:** a través d'un model innovador i sostenible de lavabos secs que no fa servir productes químics, es transformen els excrements en adob pel bosc.
- **Mobilitat sostenible:** foment del transport compartit mitjançant plataformes de carsharing i habilitació d'autobusos a preus competitius per reduir l'ús de vehicles privats.
- **Eliminació de la vaixel·la d'un sol ús:** Substituïda per plats de ceràmica reutilitzables que es renten pels assistents i tornen a posar en circulació durant el festival
- **Alimentació responsable:** L'oferta gastronòmica del festival és principalment vegetariana, reduint així l'impacte ambiental associat a la producció d'aliments d'origen animal.
- **Compartició d'expertesa:** l'equip del festival participa en xerrades i trobades per compartir coneixements sobre sostenibilitat, promovent la difusió de bones pràctiques i contribuint a la reducció de l'impacte ambiental en altres organitzacions culturals.
- **Marxandatge sostenible:** producció a partir de materials de segona mà. Un exemple és la col·lecció de tovalloles recuperades d'hotels i transformades amb tints naturals.
- **Divulgació i consciència ambiental:** treballem perquè el compromís amb el medi ambient transcendeixi el festival. Ho fem a través de butlletins, continguts específics a les xarxes socials i xerrades durant el festival, amb la voluntat que els assistents incorporin bones pràctiques sostenibles més enllà de l'esdeveniment.

Aquestes iniciatives han estat reconegudes internacionalment amb l'obtenció del segell A Greener Festival, atorgat per A Greener Future, que avala la solidesa del compromís amb la sostenibilitat.

Sostenibilitat social

El projecte manté un compromís ferm amb la cohesió i l'accessibilitat social. Per garantir l'accés equitatiu i fomentar la participació de tota la comunitat, s'han implementat mesures específiques com ara:

- **Jornades de portes obertes** cada diumenge del festival (última dia del festival), amb entrada gratuïta per a la ciutadania del municipi.
- **Distribució d'entrades gratuïtes** (cinc per ajuntament) a tots els municipis de la comarca de la Selva.
- **Descomptes del 50%** en l'entrada per a persones en situació econòmica vulnerable.

- **Entrada gratuïta** per a acompanyants de persones amb discapacitat.
- **Millores d'accessibilitat** amb infraestructures adaptades, com ara una barra de bar accessible per a persones amb mobilitat reduïda i lavabos secs adaptats per a PMR.
- **Projecte comunitari anual**, desenvolupat conjuntament amb persones locals, que reforça els vincles entre el festival i la comunitat del territori.
- **Descentralització cultural**: el festival aposta per apropar cultura de qualitat a un context rural, trencant amb la centralització urbana i posant en valor el territori.
- **Compromís amb salaris i caixets dignes**: treballem activament perquè tant artistes com treballadors rebin una remuneració justa i digne.

Promoció cultural

El projecte aposta per un model de programació i producció que impulsa el talent emergent i afavoreix l'equilibri entre l'àmbit local i l'internacional:

- **Convocatòria anual d'artistes visuals**, amb categories diverses que inclouen honoraris, acompanyament tècnic i suport a la producció. Cada any seleccionem a 10 artistes visuals que formen part de la programació del festival.
- **Acollida d'artistes musicals**: cada edició reuneix unes 30 bandes, amb una proporció aproximada del 75% locals i del 25% internacionals, garantint la projecció del talent del territori i la connexió amb escenes internacionals.
- **Equip de dissenyadors i arquitectes propi**: el festival compta amb una trentena d'arquitectes i dissenyadors encarregats de les infraestructures.
- **Aposta per projectes innovadors i arriscats**: el festival dona espai a propostes culturals experimentals que difícilment trobarien cabuda en circuits convencionals.
- **Programació paritària, intergeneracional i diversa**: que garanteix la presència equilibrada de gèneres, fomenta el diàleg entre diferents franges d'edat i reflecteix la riquesa de diverses cultures.

Experiència de la persona assistent

El festival posa en el centre l'atenció i la cura a l'assistent, amb un conjunt de bones pràctiques que garanteixen una experiència cultural de qualitat i respectuosa:

- **Aforament limitat i format de petit comitè**: que permeten una relació propera entre públic i artistes. Aquesta proximitat es tradueix en concerts on els assistents no es troben a centenars de metres de l'escenari ni depenen de pantalles, sinó que poden gaudir de la presència directa dels artistes.
- **Emplaçament natural**: que ofereix condicions de confort de manera intrínseca: ombra natural proporcionada pel fullatge dels arbres i accés directe al riu, que esdevenen espais de benestar per al públic.
- **Absència de marques**: que evita la sobreestimulació visual i permet viure plenament l'experiència cultural i natural.
- **Un festival sense cues**: amb especial atenció a la logística per evitar cues a l'entrada i les barres, volem garantir una experiència fluida i còmoda.
- **Temps de silenci i descans**: fins a les 15 h no hi ha programació musical, de manera que el matí esdevé un moment de calma i activitats alternatives, com banys al riu, tallers de ioga i meditació o xerrades.
- **Decisions artístiques i de servei coherents amb la filosofia del projecte**: amb l'accent posat en la cura, el respecte i l'atenció a la comunitat i a l'entorn.